

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/55/2022
Identifikačné číslo spisu:	1517210209
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1517210209.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloleté dieťa H. R. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, dieťa rodičov: matky - Ing. J. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, D., toho času bývajúca na adrese: N. 10A, P. Z. a otca - N. P. N., nar. XX.XX.XXXX, štátny občan J., bytom XX E. W. NW, P., J. zast. JUDr. Katalinou Némethovou, advokátkou so sídlom Nám. sv. Imricha 21, Štúrovo, IČO: 42 212 561, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 20P/238/2017, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 05. októbra 2021, č.k. 11CoP/40/2020-551, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej ako „súd prvej inštancie“) č.k. 20P/238/2017-331 zo dňa 26.09.2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava V č.k. 20P/238/2017-463, zo dňa 17.08.2021 vo výroku II. tak, že určil, že otec je povinný platiť výživné na maloletého H. R. N. v sume 300,- eur mesačne od 23.06.2017 do 31.08.2021 a v sume 350,- eur mesačne od 01.09.2021, ročné výživné za obdobie od 23.06.2017 do 30.09.2021, v celkovej sume 10.935,30 eur povolil otcovi zaplatiť dvomi splátkami tak, že prvú splátku vo výške 5.467,65 eur zaplatí ku dňu 31.12.2021 a druhú splátku vo výške 5.467,65 eur zaplatí ku dňu 31.03.2022, pod stratou výhody splátok a vo zvyšku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie rozsudkom zveril maloletého do osobnej

starostlivosti matky, otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletého v sume 200,- eur mesačne, zročné výživné za obdobie od 23.06.2017 do 30.09.2019, v celkovej sume 484,94 eur uložil otcovi zaplatiť k rukám matky, styk otca s maloletým neupravil a vo zvyšku zamietol návrh matky. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že rozhodnutím Court of Queen's Bench of Alberta zo dňa 15.11.2016, sp. zn. 4801-159243, bolo manželstvo rodičov rozvedené, pričom o úprave pomerov manželov k maloletému na čas po rozvode tento súd nerozhodol a rodičia sa na úprave výkonu rodičovských práv a povinností k dieťaťu nedohodli. Pri rozhodovaní o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky prihliadol na súhlas otca a kolízneho opatrovníka a skutočnosť, že pri zabezpečení starostlivosti matky o dieťa neboli zistené nedostatky. Pri určení výšky výživného na maloletého prihliadol na jeho odôvodnené potreby a možnosti a schopnosti otca.

3. Odvolací súd vo veci doplnil dokazovanie a nariadil pojednávanie. Matka k nákladom maloletého uviedla, že údaj týkajúci sa bývania sa vzťahuje na pomernú časť hypotéky, k položke 80,- eur za cestovné uviedla, že táto je pomerná vo vzťahu k nákladom dieťaťa. Odvolací súd pojednával v neprítomnosti otca, ktorý sa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne z neúčasti na pojednávaní ospravedlnil a súčasne súhlasil, aby súd pojednával len v prítomnosti jeho právnej zástupkyne. Na pojednávaní pred odvolacím súdom právna zástupkyňa otca poukázala na zvýšenie nákladov otca na zabezpečenie potrieb jeho plnoletého syna C. nástupom na vysokoškolské štúdium. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie správne pri určovaní výživného vychádzal z kritérií rozhodných pre určovanie výživného na maloleté dieťa, avšak dospel k záveru o potrebe doplniť dokazovanie (o absenciu časti príjmu matky a aktuálne doklady o príjmoch rodičov, ich pomeroch a nákladoch maloletého v súvislosti s novou skutočnosťou, ku ktorej došlo v priebehu odvolacieho konania a zmeny pomerov na strane maloletého spočívajúcej v jeho nástupe na povinnú školskú dochádzku). Po doplnení dokazovania, sa odvolací dospel nestotožnil s výškou výživného určenou súdom prvej inštancie považujúc ju za neprimeranú.

4. Na základe dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie a doplneného v odvolacom konaní, odvolací súd ustálil, že celková výška nákladov na maloletého predstavovala v čase predškolskej dochádzky sumu 480,- eur mesačne a počas návštevy základnej školy sumu 580,- eur mesačne. Odvolací súd konštatoval, že v konaní bol vo vzťahu k matke preukázaný jej príjem od roku 2018 do roku 2021 v sume 1.660,- eur až 2.050,- eur, matka je spoluvlastníčkou nehnuteľnosti, ktorú obýva a ktorá ju zaťažuje splátkou úveru mesačne vo výške cca 400,- eur. Zo strany otca bolo preukázané, že je rozvedený, má jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť k plnoletému študujúcemu synovi C., ktorý s ním žije v spoločnej domácnosti, príjmy otca dosahujú mesačne sumu v roku 2018 2.831,- eur, v roku 2019 2.469,- eur, v roku 2020 2.292,- eur, je vlastníkom rodinného domu, ktorý obýva, a osobného motorového vozidla. Pokiaľ otec tvrdil, že na úhrady využíva bankou ponúkané možnosti prečerpania úverov, odvolací súd na daný jeho argument neprihliadal z dôvodu, že prečerpanie úverového rámca si reguluje otec sám a v prípade, ak má možnosť platiť ním prezentované náklady, je v jeho možnostiach prispievať aj na maloletého vyšším výživným. Po doplnení dokazovania v odvolacom konaní konštatoval, že otec má síce zdravotné problémy, avšak tieto nie sú takéhoto charakteru, aby ho obmedzovali vo výkone práce. Odvolací súd zohľadnil i ďalšiu vyživovaciu povinnosť otca k plnoletému študujúcemu dieťaťu, pričom súčasne poukázal na povinnosť aj druhého rodiča platiť výživné na toto dieťa, ktorú si otec mohol uplatniť v súdnom konaní a zároveň nemožno zohľadniť študentskú pôžičku čerpanú plnoletým C., pretože táto zaťažuje budúcnosť plnoletého a nie otca.

5. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal otec mal. dieťaťa (ďalej len „otec“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 CSP.

6. Otec namietol, že jeho základné práva účastníka konania boli porušené tým, že nemohol konať pred súdom samostatne, a to ani prostredníctvom digitálnych foriem komunikácie. Ďalej namietol, že súd nedostatočne zistil jeho majetkové pomery a nebral do úvahy jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť ani vyššie životné náklady v J.. Súd nesprávne vyhodnotil potreby maloletého a syna C. ako aj zdravotný stav otca, pričom vzhľadom na vek a zdravotný stav otca neobjektívne vyhodnotil jeho možnosti zamestnať sa v inom odbore, pričom nebral do úvahy ani predložené správy o nezamestnanosti. Otec

zároveň namietol nesprávne právne posúdenie veci.

7. Otec navrhol dovolaciemu súdu zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti výroku o výživnom a zročnom výživnom a potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie a zároveň poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce vo finančnej situácii otca, jeho ďalšej vyživovacej povinnosti a v jeho zdravotných problémoch navrhol odložiť právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

8. Matka vo vyjadrení k dovolaniu otca nesúhlasila s jeho obsahom a považovala rozhodnutie odvolacieho súdu za správne.

9. V danom prípade ide o dovolanie podané vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktoré je od 01. júla 2016 upravené v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolaní bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

10. Otec namietal postup súdu, keď tento neuskutočnil pojednávanie prostredníctvom prostriedkov komunikačnej technológie, ďalej namietol, že súd nedostatočne zistil majetkové pomery otca, nesprávne vyhodnotil potreby maloletého a syna otca C. ako aj zdravotný stav otca, neobjektívne vyhodnotil otcove možnosti zamestnať sa v inom odbore a nebral do úvahy predložené správy o nezamestnanosti. Otec zároveň namietol nesprávne právne posúdenie veci.

11. Dovolací súd poukazuje na to, že z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento sa vysporiadal s majetkovými pomermi otca, jeho ďalšou vyživovacou povinnosťou, s potrebami maloletého ako aj so zdravotným stavom otca a možnosťou zamestnať sa (bod 15 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov dovolací súd vychádzal, akými úvahami sa riadil a ako ich posudzoval. Odvolací súd odôvodnil napadnutý rozsudok spôsobom zodpovedajúcim zákonu.

12. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018).

13. K námietkam otca, že súd pochybil, keď neuskutočnil pojednávanie prostredníctvom prostriedkov komunikačnej technológie čím mu odňal možnosť konať pred súdom. Dovolací súd poukazuje na to, že z obsahu spisu vyplýva, že otec žiadal svoj výsluch v J. alebo o zaslanie písomných otázok súdom (č.l. 82), následne mu súd zaslal otázky, na ktoré otec zaslal svoju odpoveď (č.l. 150, 175). Ďalej dovolací súd zistil, že otec ospravedlnil svoju účasť na nariadených pojednávaniach súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom a netrval na svojej osobnej účasti. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie ako ani odvolací súd otcovi neodňali možnosť konať pred súdmi, keď sám otec sa na pojednávania nedostavil, svoju neprítomnosť ospravedlnil a netrval na svojej osobnej účasti. Nemožno tiež opomenúť, že strana sporu, resp. účastník konania môže svoju účasť na pojednávaní zabezpečiť ustanovením zástupcu,

pričom otec bol na pojednávaniach zastúpený svojou právnou zástupkyňou.

14. Na základe vyššie uvedeného otec v prejednávanej veci nepreukázal opodstatnenosť porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP

15. Otec prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval aj z nesprávneho právneho posúdenia veci. V preskúmvanej veci otec zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Nevymedzil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku zásadného významu a neuviedol rozhodovaciu prax zodpovedajúcu zneniu § 421 ods. 1 písm. a) alebo c) CSP. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mal otec na mysli. Ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP, tak ako sa to stalo aj v prejednávanej veci, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania. Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania ani podľa § 421 ods. 1 CSP.

16. Podľa § 157 CMP rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery. Otec teda môže v budúcnosti v prípade zmeny pomerov podať na príslušný súd nový návrh na zníženie výživného.

17. Na základe uvedeného, dovolací súd dovolanie otca odmietol podľa § 447 písm. f) CSP. Dovolací súd o trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 453 ods. 1 CSP spôsobom uvedeným v druhej vete výroku tohto uznesenia (uplatnením pravidla pri neexistencii dôvodu na výnimku z neho).

18. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti a vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.